

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR • PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP • FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Ellenzéki politika

Debrecen, augusztus 27.

Szüksége van a közéletnek arra, hogy a kormány működését állandóan egy parlamenti ellenzék kritizálja; de az még gondolatnak is neveléses, hogy ellenzék nélkül a parlamentaris működés hiányos volna. A mai parlamenti ellenzék politikája mégis erre a neveléses gondolatra van felépítve és ez az oka annak, hogy minden ellenzéki akció összeomlik, mint a kártyavár.

Mindenesetre baj az is, ha a parlamenti ellenzék fakciózus. De még egy fakciózus ellenzék is tehet szolgálatokat a közérdeknek bent a parlamentben, ahol a vitákból mindig kiderül, hogy melyik oldalon van az igazság. A nyilvános vita ugyanis gondolatokat termel. Sokszor még a gonosz tendencia, sőt a legnagyobb hülyeség is megtermékenyíti a gondolatokat, — a sok beszédnek és a sok magyarázatnak végül mégis csak az lesz az eredménye, hogy a vita tárgyát, akármilyen komplikált is az, megérti az egész ország intelligenciája és ebben a megértésben képződik ki az igazság ereje, — az a hatalom, mely nem rombolja ugyan le az ellenzéki fakciózus pártkereteket, de a párttagok lelkében mégis megnyugvást tud kelteni.

A magyar parlamenti ellenzék 1867. óta mindig fakciózus volt. Addig, míg ez az ellenzék nem törekedett kormányra, kellemetlen volt ugyan ez a sajátsága; de indokolható volt, volt értelme. Ez az ellenzék mondhatta azt, hogy: követelem a kormánytól, hogy tegye le a saját politikáját és érvényesítse az ellenzéki politika követelményeit. Mondhatta ezt, mert őt — az ellenzék — egy áthidalhatatlan korlát választotta el attól a gondolattól, hogy kormányra törekedjék. Követelhetette, hogy ti, akik a király tanácsadói vagytok, adjatok olyan tanácsokat a királynak, mely az országot a függetlenségre és az önállóságra vezeti. Az ellenzék ily módon lehetett fakciózus, mert nem ismerte és nem is akarta ismerni a parlamenti váltógazdaságot, — minden törekvése az 1867-ik évi kiegyezési törvények revíziója volt.

Ez az ellenzék azonban fakciózus maradt annak dacára, hogy ő maga is belejutott a kormányzás hatalmába s annak dacára, hogy mint kormányhatalom ő maga is elfogadta az 1867. évi kiegyezési törvényeket, melyeknek revízióját negyven esztendeig követelte.

Mikor ez a parlamenti-párt most megint az ellenzéki oldalra került, már nem mondhatja többet, hogy: én nem akartam soha a parlamenti váltógazdaságot és ezért nincs joga többé ahhoz, hogy követelhesse, hogy: te kormány, dobd el a saját politikádat és valósítsd meg az enyémet. Az ilyen elhetőség már elmúlt, most már

csak az lehetséges, hogy: az ellenzék kormányra törekszik, mert van neki kormányképes programja és azt meg akarja valósítani.

Aki ma azt beszéli, hogy: én parlamenti ellenzék vagyok, de nem akarom a hatalmat, az hazudik. Igenis. Elmult már az az idő, amikor ez lehetséges volt és ezért, aki gondolkozik, az jól tudja, hogy az a parlamenti ellenzék, mely most azzal tüntet, hogy nem vesz részt a parlamenti tanácskozásban, ezzel a tüntetéssel is csak a hatalomra törekszik, — mert ma már komoly ellenzéknek más célja nem is lehet. Ki beszél ma már a hatvanhetes alap revíziójáról és ki az, aki erről beszélni jogosult volna, holott a negyvennyolcas párt minden élő tagja elismerte már, hogy Magyarországot csak 67-es alapon lehet kormányozni. Erről tehát nem beszél már senki, hanem a hatalomra való törtetés eszközeiről lehet beszélni, — a reparációról és passzív rezisztenciáról, mert erre a két pontra szorultak le azok, akik magukat ellenzéki politikusoknak nevezik.

És itt van a hiba. Ők, az ellenzéki urak még mindig azt gondolják, hogy: a reparációt, amit ők követelnek, a Tisza István gróf kormánya fogja megcsinálni. Arra nem is gondolnak, hogy ez az ő saját politikájuk és hogy ezt nekik kell ma megcsinálni, ha kormányra jutnak. Nem gondolnak erre, mert érzik, tudják, hogy nincs olyan programjuk, mely reményt nyújthatna nekik arra, hogy kormányra fognak jutni. Lecsusztak minden elfogadható komoly politikai gondolatról és mérgesek és dühösek, — mert tehetetlenek. Azt hiszik, hogy visszatérhetnek megint arra a politikára, melyben joga volt az ellenzéknek fakciózusnak lenni, mert nem törtetett a hatalomért; de ide visszatérni már azért nem lehet, mert kisért, hogy még ez a régi párt is a hatalomért törtetett, mert hiszen az első pillanatban, mely alkalmas volt a hatalommegragadására, nem habozott senki, — hanem lelkifurdalás nélkül mindenki szögére akasztotta a régi elveket. Kormányra jutottak és bebizonyították, hogy negyven esztendeig hátráltatták ezt az országot a természetes fejlődésben azzal, hogy mindenkit hazaárulónak és a király gonosz tanácsadójának neveztek, aki a hatvanhetes alapot elfogadta és azért mégsem resteltek, ők maguk is a hatvanhetes alapot elfogadni, mihelyst erre nekik alkalom kínálkozott.

Most tehát már a régi politikára visszatérni nem lehet. Tessék csak nyíltan megmondani, hogy azért akarjuk a kormányt megbuktatni, mert mi szeretnénk beleülni a bársonyszékbe. Tessék nyíltan megmondani, hogy nincs olyan programunk, mellyel másképpen tudnánk kormányozni az országot, mint Tisza István gróf kormányozza és ezért mi csak a rágalmazás fegyvereivel hadakozhatunk, mi csak

a tekintetes kir. törvényszék előtt politizálhatunk. Nincs már forum, melyen a mi kormánybuktatási törekvésünk érvényesülhetne. P. L.

Tisza István gróf debreceni diszpolgársága

Elutasította a belügyminiszter Bacsó Dezsőék felebbezését

A belügyminiszter ma küldte le döntését abban a határozatban, amellyel Debrecen város törvényhatósági bizottsága ez év július hó 10-én tartott közgyűlésén nagy lelkesedéssel Tisza István grófot Debrecen város diszpolgárává választotta és úgy a miniszterelnöknek, mint a kormánynak kinevezetése alkalmából bizalmat nyilvánított.

A debreceni ellenzék, mint az országban mindenütt, itt is megfélebbezte a határozatot, sőt a közigazgatási bírósághoz felebbezéssel élt, illetve élték Bacsó Dezső és társai, nem azért, mintha valami eredményt akartak volna elérni, hanem, mert ezt az ellenzék sablonos mintára és ellenzéki mivoltához híven így szokta. A közigazgatási bíróság már régen elutasította a panaszt hosszasan megokolt határozatával, amelyet annak idején mi is közöltünk. Most azután a belügyminiszter is elutasította a felebbezést.

A belügyminiszter erre vonatkozó leirata szó szerint a következő:

Magyar Királyi
Belügyminiszterium.

Szám 129868/1913. III—a.

A válaszirat alapjául szolgáló jelentés száma 2735. eln. 1913. Tárgy: A miniszterelnök s összkormányának bizalommal való üdvözlése, valamint gróf Tisza István miniszterelnök diszpolgárává választása.

A sz. kir. város Közönségének
Debrecen.

Az 1913. évi július hó 10-én s folytatólag tartott közgyűlésében 215. kgy. szám alatt hozott határozatában a város közönsége kimondotta, hogy kinevezetése alkalmából gróf Tisza István miniszterelnököt és a kormányt bizalommal üdvözli, egyúttal gróf Tisza István miniszterelnököt a város diszpolgárává megválasztja.

Ezen határozat ellen Bacsó Dezső dr. és társai felebbezéssel éltek.

Az ezen felebbezés folytán felterjesztett iratokat a város közönségének azzal a kijelentéssel küldöm vissza, hogy a felebbezést figyelembe vehetőnek nem találtam.

Ugyanis a törvényhatóságoknak országos ügyekre vonatkozó és az 1886. évi XXI. t.-c. 2. §. C. pontján alapuló megnyilatkozásai és ezeket tartalmazó határozatai, amennyiben azok a törvényben megszabott alakítások megtartásával hozottak, amit pedig a jelen esetben a felebbezés sem von kétségbe, és a tárgyilagosság korlátait át nem lépik, a közhatósági egyéb intézkedésektől eltérő bizalmi és érzelmi jellegűknél fogva felsőbb beavatkozás tárgyává nem tehetők.

Ha a kormány a törvényhatóságoknak az alaki és anyagi jogszabályok megtartása mellett legsajátabb autonóm jogkörében hozott bizalmi és érzelmi jellegű határozatait megsemmisítene, avagy megváltoztatná, akkor ezen következményeiben messze kiható beavatkozás a törvényhatóság autonóm-jogával szemben komoly veszélyt rejtene magában.

Budapest, 1913. évi augusztus hó 15-én.

A miniszter rendeletéből:

Samassa,
miniszteri tanácsos.

A leiratot a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti a tanács, ahol azt tudomásul fogják venni. A díszpolgári oklevél elkészülte után pedig Domahidy Elemér főispán és Kovács József polgármester elnöke alatt egy 25 tagú kiüldöttség megy Budapestre Tisza István grófhoz, hogy neki a díszes oklevelet átnyújtsa.

Kolerás halak Debreczenben

Résen a határrendőrség

Az a lelkiismeretes és felelősségteljes misszió, amelyet az országvégeken föllállított határrendőrség teljesít, megérdemli minden elismerésünket. Tudjuk, pár hó előtt, mikor a balkáni események szükségessé tették a megsokszorozott éberséget, milyen erőfeszítéssel és önfeláldozással teljesítették feladataikat határrendőreink s ma, amikor a kolera behurcolásától való félelem szorongatja az emberek keblét, szintén megnyugtathatunk mindenkit, a határrendőrség erős páncélzata védi meg ezt az országot a sárga rémtől.

Ma délelőtt a debreceni rendőrség a következő táviratot kapta a Predeal-telepi államrendőrségtől:

Rendőrkapitányság

Debrecen.

Goldstein Lipót részére koleragyamus vidékről 100 kilogramm frissen fogott halaküldemény érkezik délelőtt. Feltartóztató.

Határkapitány.

A távirat a déli órákban érkezett a debreceni rendőrségre, honnan Ozorv István rendőrkapitány nyomban intézkedett és megbizta Furkó László rendőrmestert, azonnal jelentse, ha a halak tényleg ideérkeztek volna. Délután 4 órakor a jelentés meg is tör-

Pacsirta-pecsenye

Irta: Raoul Valméry.

Élt egyszer egy kis alpesi faluban egy öreg korcsmáros, Castagnier nevezetű, akinek két szenvedélye volt e földön: az ingyenség és a pörlekedés. Áldozott is bőven mind a kétőnek. Történt egy napon, hogy a mi korcsmárosunknak gusztusa támadt egy kis pacsirta-pecsenyére (ami nem volt éppen ritka eset.) Meg kell jegyeznünk, hogy Castagnier ur a viláért sem bizta volna másra a pecsenye elkészítését. De nem is tudta senki a világon úgy forgatni a nyársat, mint ő. Gondosan ügyelt, amikor a cseléd megrakta a tüzet: megmosta a szép, kövér madarakat és felhuzta őket a nyársra, de nem anélkül, hogy előbb pompás szalonna-szeletekkel fáinosan meg ne spékelte volna őket. Aztán odaállt a nyitott tüzhely elé ingujiban és folyton fokozódó gyönyörűséggel forgatta a szimpatikus állatokat a láng fölött.

A madárkák mind étvágygerjesztőbb pirosas színt öltöttek: a konyhát észbontó pecsenyeillat töltötte be. Castagnier urnak a nyál összefutott a szájában; kidülledt szemmel, nekivörösödött ábrázattal ismételtette: — Ez se a kutyának való, ez se a kutyának való!

Majd nagyokat csettintett nyelvvel, cuppogott a szájával és szakértően szolt:

tént, mire a rendőrkapitány K. Szalai Béla tisztiorvossal kiszállt az állomás épületébe s az érkezett halaküldeményt lefoglalta és elko-bozta. Majd kellő dezinficiálás után a veszedelemes halakat elásatta. Így a határrendőrség ébersége által a város közegészsége a fenyegető veszélytől megszabadult.

Ugyancsak a határrendőrség éberségét dicséri egy délutáni távirat, mely közli, hogy Vég Emil 24 éves máramarosszigeti szabó utlevél nélkül akar Amerikába menni. A reggeli vonattal onnan Debrecen felé utazott, ha ideérkezik, feltartóztatandó. A távirat azonban későbbben érkezett, mint a vonat, így ebben a debreceni rendőrség eredményt nem produkálhatott, valószínű azonban, hogy a határon nem jut keresztül az Operenciára vágyó szabó, akit ott vár már a határrendőrség távirata.

Herczeg Ferencz bizonyít

— Súlyos adatok —

Még el se simulnak a Tisza—Pallavicini-affér hullámai, már megint egy politikai pör fergetege rémlik. Herczeg Ferencz uiból nyilatkozik. Aradi kiszólását ismétli meg. És pedig olyan formában, hogy ez elől bajos lesz kitérni a volt koalíciós kormány tagjainak.

Herczegnek — bevallása szerint — súlyos bizonyítékai vannak a volt koalíciós kormány ellen és cseppet sem fél a bíróságtól, mert állításai igazak. Herczeg Ferencz szenzációs nyilatkozata a következő:

— A koalíciós kormány fenyegetéseire vonatkozólag nem tartottam szükségesnek a nyilatkozást. Amnyi tény, hogy beszédemet ellenzéki körök értelméből kicsavarták és egészen elferdítve adták vissza, nem úgy, mint ahogy elmondtam. Pedig az ellenzéki vezérek előtt Aradon ott volt a gvorsírói feljegyzés, abból kikiosodhattak volna. — Ha megindítják a rágalmozási pert, résen leszek.

— Jellemző arra nézve, hogy mennyire intakt és szeplőtlen lehet a koalíció múltja, az, hogy mikor Budapestre érkeztem, egész sereg vállalkozó és kereskedő keresett fel és előadták, hogyha majd a tolvajokra és az orgazdákra teit kijelentésemért felelősségre vonnak, tanuvallomásaikat és bizonyítékaikat a legnagyobb készséggel fogják rendelkezésemre bocsátani. Sőt annyira mentek, hogy még az aktákat is késznek voltak rendelkezésemre bocsátani, amelyek a koalíciós kormány üzleteit megvilágítják. Ezek a tanuk-

— Még öt perc és kész.

— Azt hiszi? — kérdé Rosalie, a hűséges szakácsnő.

— Mi az, hogy azt hiszem? — Tudom! — válaszolt az önérzetes szakács. — Ez se a kutyának való! — tette hozzá, a szája szélét nyalogatva.

Veszedelemes dolog azonban a kutyát a falra festeni. Ezt Castagnier ur nem tudta, de szomorú alkalmá nyílt csakhamar, hogy megtanulja. Négy perc választotta már csak el a kéjek kéjétől, amikor egyszerre haladék nélkül ki kellett mennie vagy két percre. Letette a nyársát és lelkendezve távozott.

A szerencsétlenség azonban ott kezdődött, hogy ugyanabban a pillanatban Rosalie sem érezte magát elég erősnek bennmaradni a konyhában és kisetett, megkönnyebbülés után sóvárogva. A pacsirták magukra maradtak.

És most történt a katasztrófa.

A konyha nyitott ajtaján egy kutya sompolygott be, egyenesen a tüzhöz osont, lerántotta a nyársat és a legnagyobb szakértelemmel felfalta mind a tizenkét pacsirtát. Ép az utolsónál tartott, amikor belépett Castagnier ur.

— Tyű, a keservit! — kiáltott fel a szerencsétlen szakács a sebzett oroszlánt megszegyenítő hangon.

kal és okiratokkal bizonyítható ügyek részint birtokvásárlásnál, részint dohánybeváltásnál az államkincstárt megrövidítő üzletekre vonatkoznak.

— Nem hiszem, nem is óhajtom, hogy pör legyen. Eleget meghurcolták már a magyar kormányzás tisztességét, jó hírnevét a külföld előtt a legutóbbi politikai pör alkalmával a rövidlátó, csak a maga gyűlölsége tüzeiben a nemzet érdekeit nem látó ellenzék. Én nem szeretném a példájukat követni, bármennyire fel vagyok fegyverkezve bizonyítékokkal, amelyekből kiviláglik az az igazság, hogy sokkal súlyosabbak azok a kártevéssek, amelyeket a koalíciós kormány okozott az országnak, mint azok az alaptalan vádak, amelyeket tehetetlen dühökben ők koholtak az ország békéjéért, nyugalmaért és a parlament rendjét helyreállító kormány ellen.

— Ha nem provokálják az ellenzékiek a sajtópört, én nem fogok a részletekbe bocsátkozni, ha muszáj, igazamnak férfias tudatával fogok a bíróság elé állni.

A tiszadobi kastélyában időző Andrássy Gyula gróf a nyilatkozatra a következő feleletet adta:

— Feltétlenül vádat emelünk Herczeg Ferenc ellen. Szeptember elején, — amint azt már jeleztük is, — tanácskozást fogunk tartani Budapesten és meg fogjuk beszélni a szükséges lépéseket. Privátim annvit mondhatok, hogy az eredmény az lesz, hogyha Herczeg bizonyítani akar, okvetlenül alul fog maradni, de akármit csinál is, a vádat megemljük ellene.

Gyermekgyilkos anya

Elevenen elásta a gyermekét

A debreceni csendőrség megdöbbentő bünesetről rántotta le a homály leplét. Több napi szorgos nyomozás után sikerült bizonyítékokat szereznie egy anya ellen, aki törénytelen viszonyból folyólag gyermeket szült, azonban szerelmének következményeit viselni nem akarta, az újszülöttet még az éjszaka egy asszony segítségével megölte. — Augusztus 5-én történt a döbbenetes dráma, melynek részletei mintha soha se jutottak volna nyilvánosságra.

Az elmúlt napokban az egyik csendőrkör Vámospércsen portyázott s érdeklődni kezdett a község eseményei felől. Egyik mezzei munkással is szóba elegyedett, aki bizalmasan felhívta figyelmét egy vámospércsi

A kutya megijedt és kiszaladt. Castagnier ur utána.

Száz lépést se futott még, amikor egyszerre csak beleütközött Joussein mesterbe, a kiváló ügyvédbe.

— Hova oly sietve? — kérdé az ügyvéd a lihegő korcsmárostól.

— Soha jobbkor, doktor ur! — lelkendezett Castagnier. — Képzelle csak, valami dísznó kutya épp most falta fel a tizenkét pacsirtámat a konyhában.

— Pechje van, — vélte az ügyvéd. — És most mit akar csinálni?

— Kinyomozom a kutyát és bepörlöm a gazdáját, — lihegte a korcsmáros.

— Aztán hogy nézett ki az a kutya? — érdeklődött Joussein mester.

— Hát olyan rövid szőrű vizsla volt, barna, fekete füllü, meg farku.

— Ejha! — szaladt ki az ügyvéd száján.

— Mindjárt megyek a bíróhoz. — mondta Castagnier.

— Súlyos eset, — csóválta a fejét az ügyvéd. — Legjobb volna annyiban hagyni a dolgot. Hátha nem megy semmire vele és kárbavész a sok futkosás, meg a költség?

— Szó sincs róla, — tiltakozott Castagnier. — Nem hagyom én a jussomat az Istennek se! Még ha ötvényszer annyi kerülne is a dolog, mint amennyit a pacsirták megérnek, még akkor se.

idősebb leány, *Bodogány Ágnes* személyére, aki állítása szerint pár hét előtt még teherben volt, ma azonban semmi jele sem látszik rajta az anyaságnak anélkül, hogy gyermekét világra hozta volna. A csendőrség ezen a nyomon kiindulva, kezdte meg kutatásait s tegnap minden tagadása ellenére Debrecenbe kísérte a konokul tagadó leányt. Itt a rendőrorvos *Bodogány Ágnest* megvizsgálta, ám titkos műtét jelét nem találta a leánvon, annál inkább feltehető volt, hogy nagyobb bűn terheli ennek lelkiismeretét.

Ma aztán vallott is Ágnes leányzó. Beismerte, hogy az elmúlt év végén viszonyt kezdett egyik vámospércsi gazdálkodóval, mely viszony nem maradt következmények nélkül. Teherbe esett és *e hó 5-én éjjel egészséges fiúgyermeknek is adott életet*. Minthogy azonban a gyermek apja tudni sem akart a magzatról, kétségbeesésében elhatározta, megöli a csecsemőt. Egyik bizalmasa segítségével — kinek nevét elárulni nem akarja — pár órával a szülés után — *sirt ázott a gyermeknek, betette azt a gödörbe s elevenen elásta az egynapos gyermeket*. Azt hitte, tette nem fog napfényre kerülni sohasem.

A csendőrség a leányt yallomása alapján átadta a debreceni kir. ügyészségnek, ahol előzetes letartóztatásba helyezték s a vizsgálatot ellene folyamathoz tették. A csecsemő holttestének exhumálását ma délután fogantositotta *Horváth Arthur* dr. kir. törvényszéki orvos, aki erről holnap tesz jelentést a kir. ügyészségnek.

Közoktatás

Beiratások a kereskedelmi tanintézetbe. (Piac-u. 8. sz.) Az 1913/4-ik tanévre a beiratások úgy a fú felső kereskedelmi iskolába (41-ik tanév) és női felső kereskedelmi iskolába (5-ik tanév) mint a polgári fiúiskolába (12-ik tanév) és az egy éves női kereskedelmi szaktanfolyamra (15-ik tanév) szeptember hó 1-től 4-éig d. e. 9—12. és d. u. 3—5 óráig történik. A tanév ünnepléses megnyitása szeptember hó 6-án lesz. Greiner Mihály, igazgató.

Felvétel a D. M. K. E. internátusba. A D. M. K. E. nagyszabású, modern nevelőintézete szeptember 1-én megnyílik. Az intézet igazgatósága felvesz gimnáziumba, reálkereskedelmi- és polgári iskolába járó tanulókat. Havi ellátásdíj 60 korona. A napközi otthonába járó növendékek tanulmányi felügyelettel, ebéddel, oszonnával 32 K-t, csak oszonnával 14 K-t fizetnek. Kívánatra pros-

— Igaza van! — hagyta rá az ügyvéd. — Ne is hagyja magát. Aztán mennvit követel a pacsirtákért?

— Mit gondol, ügyvéd ur, mennyit követelhetek?

— Hat frank a tucatért nem lesz sok.

— Az ám! És a fáradságom! Tizenket-től alul nem adom!

— No, felezzük meg. Kilenc frank bő-séges kárpótlás.

— Csak előbb meg kell, hogy csipjem azt a disznó kutyát!

Mintegy végszóra, e pillanatban megjelent Médor, a Jousselin kutyája, jóllakottan csóválta a farkát.

— Megvan a tolvaj! — csapott le Castagnier a kutyára. — Majd feleszmlélve. — Hát ez a maga kutyája?

— Az enyém, — mondja Jousselin ur derüsen.

— Pechje van! Ide a kilenc frankkal, maga mondta, hogy amyi jár!

— Magának van pechje. Mert én meg kilenc frankot számítok fel az ügyvédi tanács-ért. Kvittek volnánk.

— A kiskésit! — tör ki Castagnierből. — Hát akkor csak ez a ronda kuvasz járna jól az üzletnél? Nem oda Buda! Kinek néz maga engem?

— No, nem éppen a legzsirosabb kliens-nek, — mondja az ügyvéd szeliden.

pektust küld s a felvételt ádelöltötként a reáliskolában eszközi dr. Madai Pál igazgató-tanár.

UJHÁZI EDE IDEÁLJA

Csereyné és a Mester nyilatkozata

Rövid nagyváradi táviratot közöltünk már, amely arról szólt, hogy *Cserey* Dezső nagyváradi bankhivatalnok válopört indított a felesége *Novák Irma* ellen, aki tilalma ellenére leutazott Abbáziába — *Ujházy* Ede után.

E lakonikus rövidségü sürgöny mögött izgalmasan érdekes, de egyben szomorú regény játszódik le. *Ujházy* Ede a tavasszal Abbáziában üdült. Ugyanakkor lent volt az osztrák fiúrdőhelyen *Csereyné* is, aki el se képzelhető reszketős térdü öreg lovagja nélkül. A sárgás szőke haju, nem szép, de rendkívül fess asszony azonban nemsokáig maradhatott Abbáziában. Váratlanul megérkezett Nagyváradról a férj és kijelentette, hogy ezt a helyzetet nem tűri tovább.

— De nekem itt kell maradnom — mondotta a fiatal, temperamentumos asszony — én beteg vagyok, ideges vagyok.

Orvoshoz mentek és ő azt tanácsolta, hogy ne Abbáziában, hanem a szomszédos Voloskában, Gámán-féle szanatóriumban lakják az asszonyka, mert ott szakszerűbb kezelésben részesülhet és ezenkívül még *Ujházy*tól is könnyen megvédelmezhető. Néhány napig az ősz művész nem is tudta: hol tartózkodik ideálja. Amikor ráírt a dologra, naponta virágcsokrokat és jaigató szerelmes leveleket küldözött a szanatóriumba.

— Ha nem jön át — írta — akkor holnap nem találunk meg élve.

A fiatal asszony megszánta a beteg szívi szerelmes aggastyánt és délután átment a Quarnero-kávéházba, ahol a művész várta. Amikor meglátta a friss és úde asszonykát, elfeledte az öregség minden gondját és mosolygva ugrott föl székéről:

— Csak hogy eljött drága szívem!

Egész délután vidáman és boldogan szopogatta szivarjait és nagy pápaszemén át némán mustrálgatta szerelmesét. A zsufolt kávéház közönsége őket figyelte, de ő senkivel se törődött, csak odatapadt tekintete a váradi asszony sárga hajára és leste a pergő szót annak ajkáról.

Gyakran föl-föl sóhajtott:

— Sohase szerettem senkit. Mindig kl-nevettem azokat, akik szerelemről beszéltek előttem. Azt mondtam: szerelem nincs, csak érzékiség van. És most, hetvenhárom éves koromban kellett megkapni ezt a rettenetes betegséget.

— Ne busuljon mester, maid elmulik.

— Dehogy mulik. Hiszen már négy éve tart. Én ettől csak a koporsóban szabadulok meg. Néha azt hiszem, hogy megbolondulok. Néha sírok, ha nincs mellettem. A szívem fiatal és bolond.

Igy beszélt az öreg szerelmes lovag. De senkise higgye, hogy a fiatal asszony talán panasza nélkül tűrte ezt a fonák helyzetet.

— Én voltam a világ legboldogabb asszonya — mondogatta nekem. — Az uram szeretett, én is őt. Egyszerű vidéki nő voltam, amikor a Mester megismert. Aztán vége volt a nyugalmamnak. Belém szeretett. Épen én belém, amikor Budapesten sok ezer nőt ismer. Belém szeretett és folyton hozzánk járt. Kedves volt és az uram is szívesen látta. Aztán megvettem a kedvéért, hogy fölléptem két vidéki színházban. Azt gondoltam: ezzel vége lesz a dolognak. De nem: lejött újból vége lesz a dolognak. De nem: lejött újból és bevallotta, hogy halálosan szeret. Aztán lejöttünk az urammal és a szüleimmel Abbáziába, *Ujházy* utánam jött. Ettől fogva föl volt dulva a nyugalmam és az idegzetem. Amerre csak mentem, mindenütt ezt sutto-gták a hátam mögött:

— Ez az *Ujházy* ideálja.

A lapok folyton irtak rólam, a Mester mindenütt mellettem volt, s folyton azt jaj-gatta, hogy meghal, ha elüzm magam mel-lől. Idegbeteg lettem és a rohamaim folyton fölujulnak, ha arra gondolok, hogy milyen nyugodt, boldog életem volt nekem, amíg ő meg nem ismert engem...

Mindettőlüknek kínos ez az állapot. A Mester folyton azt hangoztatta, hogy legyen színész s a ha férje nem akar ebbe bele-egyezni, akkor vállaljon el. *Csereyné* megszédült a sok dicsérettől és elhitte a szerelmes aggastyánnak, hogy rendkívüli színpadi kép-ességekkel rendelkezik. Pedig ezt csak a szerelem ködén át láthatja *Ujházy*. *Cserey-né* nem színpadi tehetség, hanem csak a mo-dern képzelgés betege s rabja egy öreg szá-nandó férfi hideg csontos karjának, amely vonszolja magával.

Ki tudja hová? ...

Gondnokság alá helyezés csendőri fedezettel

Vasvillával az előljáróság ellen

Hajdubagosnak nagy szenzációja van. A debreceni törvényszék *gondnokság alá helyezte* a falu legmódosabb gazdáját, a mesz-sze környéken híres id. *Kovács* Lajost, mert sokat pazarolt, költekezett, szórta a pénzt *Hajdubagoson*. A városi ember feicsóválva fogadja a hírt: ejh, hát *Hajdubagoson* is le-het pazarolni a pénzt? *Hajdubagoson*, ahol reng a buzakalász, ahol csak vasárnap dél-utánonként ha dulnak a szenedelvények, ahol csendesek az emberek, nincs kabaret, orfeum, színház, löverseny, nincsenek nők, olyan amolyan nők, vagy kávéházak, telekspekul-ációk. És mégis — horribile diktu — idős *Kovács* Lajos uram elkövette azt a lehetetlen-séget, hogy két hónap leforgása alatt nyaká-ra hágott ősi jussának, *12.000 koronának* *Haj-dubagoson*. Vajjon mibe ölte bele ezt a ten-ger sok pénzt? Nem tudni. A fáma úgy re-géli a faluban, hogy egy asszonvra költötte volna a sok ropogós ezrest. Az öreg ember költséges szerelmi hevülését azonban meg-sokalta a fia, ifj. *Kovács* János, mert már-már a „hatókrös gazda“ jelző kezdett ve-szélyben forogni.

Hiábavaló volt az ifjabb *Kovács* minden tiltakozása, az öreg két kézzel szórta a pénzt a terebélyes menyecskére, az ősi kuriáját is az asszony nevére akarta iratni. Végül is a fia kénytelen volt apja *gondnokság alá helyezését* kérni a debreceni törvénvszék-től, a mit a törvényszék el is rendelt és a biharmegyei árvaszéket bizta meg a zárlat fogana-tosításával.

A biharmegyei árvaszék *Gyöngyössy* István dr. árvaszéki ügyésznek osztotta ki a gondnoki tisztelet, aki előterjesztést tett az árvaszéknek, hogy utasítsák a hajdubagosi előljáróságot a vagyon felleltározására és zár alá vételére is.

Az árvaszék felszólítására az előljáróság két tagja meg is jelent idős *Kovács* gazda házában és hozzá akart látni a hivatalos mun-kához. Csakhogy id. *Kovács* Lajos nem olyan fából van faragva, hogy a hivatali tekintély-től megijedjen. Amint megtudta, hogy mi jár-tában vannak az urak, odaállt a kiüszöbre, mint egy lángoló cherub és *vasvillával a ke-zében*, egyszerűen megakadályozta, hogy a szobába lépjenek. Mikor pedig az urak „el-lenkedni“ próbáltak a vasvillás veszedelem-mel, id. *Kovács* gazda harsány hangon kezd-te emlegetni a hivatalos urak fel- és lemenő családjáját, cifra szavak kíséretében.

— Ide ugyan be nem teszik a lábukat a téns urak, mert *aki bejön azt derékon kapom ezzel a vasvillával*, itt ni!

A hivatalos emberek tényleg jobbnak látták, ha csendesen eltávoznak és nem költ-tik fel még jobban a haragvó oroszánt, a hét vármegyében híres csárdahéroszt. Jelentést tettek az esetről az árvaszéknek, ahonnan

tegnap küldték el a határozatot a *derecskei főszozolgabirónak*, hogy *bocsásson karhatalmat a hajdubagosi előláróság rendelkezésére.*

A csendőrszuronyt talán respektálni fogja id. Kovács Lajos, de az sem lesz valami nagy veszedelem, ha nem érezne esetleg respektust a kakastollal szemben, mert ugyebár, azon könnyen lehet segíteni.

Tárgyalnak, nem tárgyalnak?

Drinápoly a töröké marad.

Páris, augusztus 27. A lapok jelentik Konstantinápolyból: A portán kijelentik, hogy a *drinápolyi kérdést megoldottak lehet tekinteni és hogy a város a törökök birtokában marad.* Minden cáfolat ellenére megerősítést nyer, hogy *Nacsevic tárgyal a török kormányval. Bulgária már nem is beszél drinápolyi kérdéstről.*

A bolgár-török tárgyalások.

London, augusztus 27. A *Times* jelenti Konstantinápolyból: Bulgária és Törökország között *nincs közvetlen tárgyalás* és a hatalmak sem intervenciálnak.

London, augusztus 27. A *Daily Telegraph* jelenti Konstantinápolyból: *Nacsevic* Törökországgal bizonyos területek kiűritéséről, a foglyok kicseréléséről és a két állam között közvetlen táviróösszeköttetés létesítéséről tárgyal. Törökország rá akarja venni *Nacsevic*et, hogy *tárgyalást kezdjen Drinápolyra vonatkozóan.* *Nacsevic* azonban Szófiából azt az utasítást kapta, hogy szigorúan maradjon meg eredeti megbízatása határai között.

A románok kivonulása Bulgáriából.

Szófia, augusztus 27. (*Bolgár távirati iroda.*) A belügyminiszterium információja szerint a román csapatok *majdnem teljesen kivonultak bolgár területről.* — Előreláthatólag holnap már egyetlen román katona sem lesz bolgár területen. Az illetékes hatóságok nézete szerint Bulgáriában a normális vasúti közlekedés augusztus végéig helyre lesz állítva.

Török cáfolat.

Konstantinápoly, augusztus 27. A porta megcáfolja, hogy a török csapatok megszállották Gümüldzsina és Musztanli városokat.

Albánok és montenegróiak csatája.

Milano, augusztus 27. Ide ma igen sok albán menekült érkezett, akik emondták, hogy montenegrói csapatok és albánok közt *összeütközés történt*, amely véres csatává fejlődött ki. *A harcban mindkét részről igen sokan estek el.*

Színház

* **Zilahy a Royal-Orfeumban.** A „Nap” ma esti száma írja: Zilahy Gyula a debreceni színház volt direktora, újra megjelenik a pesti közönség előtt. A kiváló művészt a Royal-Orfeum szerződtette; Móríc Zsigmond és Nagy Endre darabjaihoz. Ez azonban nyilvánvalóan csak átmeneti állomása lesz Zilahy Gyulának. Hiszen az ő kivételes művészegetisége a nagy színpadé, első sorban a Nemzeti Színházé, mert igazán nem kell felfedezni a színházak számára.

* **Pénztárnyitás a színháznál.** A színházi iroda jelentése.) Holnap, csütörtökön, már megnyílik a színházi pénztár, amely megkezdi a jegyek árusítását a szombat esti megnyitó előadásra, valamint a vasárnap délutáni és esti előadásokra is. A

megnyitó előadásra is a rendes esti helyárrakkal árusítják a jegyeket. A pénztár naponta délelőtt 9—12 és délután 3—5-ig áll a közönség rendelkezésére.

* **A megnyitó előadás.** (A színházi iroda jelentése.) Mint ismeretes, a színházban szombaton este lesz a megnyitó előadás a következő programmal: I. Ünnepi nyitány. Előadja a nagyvárad 2-ik honvédegyalozred zenekara Fischer Károly karnagy vezényletével. II. Mezey Béla igazgató beköszöntője. Utána színrekerül Strauss János kedves zenéjü operettje: a *Czigánybáró*. A darab főszerepeit Nagy Aranka, Borbély Lili, Márkus Angéla, Sz. Nagy Imre, Rónai Imre, Váradi Márton, Kassai Károly játsszák. A második felvonásban előforduló „Toborzó”-táncot Mucsy Anna, Zsolnai Manci, Sziklai Valér, Szigeti Gyula, Dalnok Károly, Horváth Viktor leltik.

* **Vasárnapi előadások.** (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap délután — mérsékelt helyárrakkal — a legnépszerűbb újabb magyar operettek egyike: a *Leányvásár*, vasárnap este pedig — rendes helyárrak mellett — a mult szezon slágere: a *Czigányprimás* címü operett kerül színpadra. A színházi iroda a vasárnapi előadásokra is már holnap, csütörtöktől fogja árusítani a jegyeket.

* **Az igazi háboru igazató érdekességével** hat az „Apollo”-színházban most előadott *Megbűnhődés* c. amerikai kép. A megjelent előkelő katonai szakértők figyelmét is teljesen lebilincselte a mozgalmas és izgató csataképek és a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak ezen film nagyszerűségéről, mely méltó párja a vele együtt előadásra kerülő „Letört Karrier” remekműnek.

Elfogtak egy nemzetközi zsebtolvajt

Utazás Herkulesfürdőtől Debrecenig

Ma éjjel a debreceni vasúti állomáson egy jelentéktelen tolvajlasi kísérletből folyólag elfogták *Légrádi Sándor* nemzetközi utazó zsebtolvajt, aki *Herkulesfürdőtől Debrecenig* végiglopta az utvonalat. Két zseborát és 104 korona készpént találtak nála, ezenkívül két zálogcédulát szintén ékszerekéről. *Légrádi Sándor* állítólag reumáját gyógykezelni utazott néhány nap előtt *Herkulesfürdőre*, ahol három napot időzött. Visszajövet *Kolozsvár—Nagyvárad—Debrecen* felé vette útját s ide éjjel fél három órakerkezett meg. Vele egy kocsiiban utazott *Kaufmann Armin* máramaroszigeti könyv- és papirkereskedő is, aki arra ébredt, hogy valaki kotorász a zsebében, felugrott, lármát ütött s a menekülő zsebtolvaj után vetette magát, akit a debreceni rendőrség segítségével sikerült is lefűlelnie. Megmozgatása alkalmával két ezüst zseborát találtak nála aranyláncokkal, továbbá két zálogcédulát, egyiket a miskolci, másikat az egyik fővárosi zálogház állította ki.

Az összeverődött tömegben volt *Szolnoki Imre Gerébi-telepi lakos* is, aki az elfogott zsebmetsző személvében felismerte azt az embert, ki pár nap előtt *Püspökladányban* pénztárcáját zsebéből kilopta, aztán kiugrott a vonatból. *Rischl Pálné* is együtt utazott *Szolnokiékkal* s hallotta, amint *Légrádi Sándor*, akit határozottan felismer, mintha eltevesztette volna az állomás nevéét, ezt kérdezte:

— Milyen állomás ez? *Püspökladány!* — Majd hirtelen kiugrott a már mozgásban levő vonatról. *Szolnokiék* pedig később panaszkodtak, hogy eltűnt a pénztárcájuk.

Az elfogott ember, aki már három ízben volt saját bevállása szerint büntetve, tagadja a terhére rótt cselekményeket, azt állítja, hogy színes olajnyomások árusításával foglalkozik s azért jött a fent jelölt utvonalon *Herkulesfürdőből*, mert ez olcsóbb, mint az

aradi vonal. A körülmények azonban erősen ellene bizonyítanak, úgy hogy *Komlóssy Pál dr. rendőrkapitány*, mint foglalkozás nélküli csavargót, egyelőre leutalta s ha bünségért a vizsgálatot vezető *Hortobágyi rendőrfogalmazó bizonyítékokat* nem tud beszerezni, a csavargó-törvényt fogja *Légrádi Sándorral* szemben alkalmazni. Az előéletére és *herkulesfürdői szereplésére* vonatkozó adatokat a rendőrség táviratilag nyomozza, mert igen valószínű, hogy egy nemzetközi zsebtolvaj-társaság beltagja lehet, aki ha nem is professzionátus tolvaj, orgazdasággal annál inkább gyanúsítható, mert ilven bünért egy alkalommal már három, más alkalommal hat havi börtönt ílt.

Apa és leánya

Az élet mélységeiből

A nagyvárosok kloakáiban fakadhat, a szegénység és a kulturátlanság emlőin táplálkozik olyan sötét hátterü dráma, amelyben most akar világosságot deríteni a debreceni csendőrség. Egy intelligenciát feltételező állásban levő máv. alkalmazott áll a szövevényes bűnügy középpontjában, akire az a súlyos vád nehezedik, hogy a saját gyermekét áldozta fel vágyainak s tette szerencsétlenné.

A megdőbentő családi drámáról a következő értesüléseink vannak:

Heinrich Géza máv. gépjavitó műhelybeli szertári tiszt két év előtt került Debrecenbe. Hír szerint egy környékbeli község kötelékében viselt azelőtt vezető állást, ahonnan valami *szabálytalanság miatt* kellett távoznia. Egy évig csak ideiglenes alkalmazottja volt a mávnak, ahol szorgalma, igyekezete és megbízhatósága folytán ez év elején véglegesítették. *Heinrich feleségétől* különváltan élt s négy gyermekének gondozását *gazdasszonyára* bízta. *Ez a gazdasszony tette most a súlyos vádat* az apa ellen.

— Másfél év előtt észrevettem — mondotta jegyzőkönyvbe panaszát a *gazdasszony* — hogy *Heinrich feltűnően bizalmaskodik 12 esztendő leányával*. A gyermeket állandóan becézte, sőt az apai szereteten túlnéző érzéki figyelmet tanúsította iránta. Bizonyosat azonban nem tudtam, amíg az elmúlt napon a gyermek hozzám jött és olyan vallomást tett, amely egyrészt megdőbentett, másfelől arra sarkalt, hogy jelentést tegyek az esetről. Azt hiszem ugyanis, hogy *a leány anyai örömeinek néz eléje*.

A *gazdasszony* vallomása a csendőrök előtt első pillanatra hihetetlennek tetszett, amikor azonban az asszony fenntartotta megdőbentő vádját, a legnagyobb igyekezettel vetették magukat az eset után. *Heinrich 13 éves leányát felkísérték a rendőrségre*, ahol délutánig tartották őrizetben, mikor is *Balkányi Emil dr. megvizsgálta*. Az orvos konstatálta a leány megrontását, azt azonban ma még lehetetlen megállapítani, vajjon csakugyan anya lesz-e a fejletlen gyermek.

Az orvosi vizsgálat hatása alatt a leány kétségbeesve vallotta be, hogy az apja ellen emelt vád igaz s *Heinrich a saját gyermekével folytatott szerelmi életet*. Ennek a vallomásnak a hatása alatt a csendőrök *Heinrich Gézát őrizetbe vették* s vérfertőzős gyanuja alatt előzetes letartóztatásba helyezték. A letartóztatott ember tagadja, hogy bármi része lenne leánya megrontásában s az egész dolgot *gazdasszonya bosszúüvének* tartja.

A mai est folyamán különben új, szenzációs helyzet állott elő a megdőbentő eset körül, amennyiben *Heinrich 15 éves fia* is jelentkezett vallomástételre. A fiu az esti órákban az apjának vacsorát hozott a fogdába, mely alkalommal a csendőrök előtt a következő meglepetést keltő vallomást tette:

— Nem hiszem, hogy édes apámnak része lenne nővérem megrontásában. Az egészet

csak gazdasszonyunk találta ki azért, hogy velem szabadon szeretkezhessék. Ez a nő ugyanis már két év előtt, 13 éves koromban a barátjává tett s most azért emelhetne szörnyű vádját, hogy eltávolítsa utunkból az édesapámat és teljesen hatalmába kerítelhesse.

A csendőrség Heinrich Gézát holnap átadja az ügyészségnek.

HIREK

— **Kihallgatások Ischlben.** Ischlből táviratozzák: A felség szeptember hó 9-éig marad Ischlben, ahol ez idő alatt még kihallgatásos jelennek meg Berchtold Lipót gróf külügyminiszter, Tisza István gróf és Stürgh gróf miniszterelnökök, akik a delegációk összehívása kérdésében tesznek előterjesztést a felségnek.

— **Skerlec báró állapota.** Zágrábból táviratozzák: Skerlec Iván báró királyi biztos állapotában tartós javulás mutatkozik. A királyi biztos ma reggel nyugodt, erősítő álmom után ébredt föl. Reggel hőmérséklete 36,3 fok volt, érverése 76. A délelőtti folyamán hőmérséklete emelkedett, de sohasem 37 fokot tul. Déli tizenkét órakor újabb vizsgálat és a kötés megújítása után az orvosok a következő jelentést adták ki: „Hőmérséklet és érverés rendes, közérzés jó: a sebek csaknem teljesen tiszta.”

— **Vilmos császár részvétvtávirata.** Bécsből táviratozzák: Vilmos császár Ferenc Józsefhez intézett táviratában részvétét fejezte ki Lanjus gróf ellentengernagy halála fölött. A király megleghangu táviratban köszönte meg a részvétét.

— **A pénzügyminiszter a királynál.** Ischlből táviratozzák: Bilinszky Leo közös pénzügyminiszter ma délelőtti külön kihallgatáson volt a királynál.

— **Az egri érsek balesete.** Egerből táviratozzák: Szmeccsányi Lajos egri érseket mai satakocsizása alkalmával baleset érte. Lovai egy szembe jövő gözkétkől megbokrosodtak és elragadták a kocsi. Amikor az érsek látta, hogy a kocsi a lovakat nem tudja megfékezni kiugrott a kocsiból és pedig oly szerencsésen, hogy semmi baja sem történt. Amikor a lovakat lecsendesítették újra a kocsiha állt s azon tért vissza az érseki rezidenciába.

— **Vécsey Tamás utóda.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Helle Károly drt, a kolozsvári tudományegyetemen a kereskedelmi és váltó jog nyilvános rendes tanárát a budapesti tudományegyetemhez a Vécsey Tamás elhalálózásával megüresedett római jog tanszékére nyilvános rendes tanárrá kinevezte. Helle Károly sokáig volt a debreceni jogakadémián tanár.

— **A spanyol király merénlyője.** Madridból táviratozzák: A semmitőszék elvetette a király merénlyőjének, Sanchez Allegrenek felebezését. A védelem azzal érvelt, hogy Allegre hóbortos és nem akarta megölni Alfonz királyt, mikor a katonai parádéről a városba vonult fényes kíséretével, de olyan nyomorban volt, éhezett, hogy mind egy volt néki, mi módon fogja magára vonni a közfigyelmet. A semmitőszék megerősítette a halálos ítéletet és nem ajánlotta kegyelemre a merénlyőt, mégis valószínű, hogy a király életfogytig tartó fegyházra fog megkegyelmezni Allegrenek.

— **Bakonyi Samu följógyult.** Megirtuk, hogy Bakonyi Samu, Debrecen országgyűlési képviselője egy svábhegyi kirándulás alkalmával a lábát törte. A képviselő ma első ízben fölkel, de a szobát még nem hagyhatja el. Javulásához sekan gratuláltak Bakonyi Samunak.

— **Tengerbe fuladt nyiregyházi tengerész.** Nyiregyházaról jelenti tudósítónk: A polgármesteri hivatalhoz értesítés érkezett, Pólából, az ottani katonai hatóságtól, hogy Kiss Bálint nyiregyházi illetőségű tengerész hirtelen meghalt. Bogár Lajos főjegyző értesítette az esetről az elhunyt tengerész édesanyját, Kiss Bálintnét, aki kérdezősködésére azt a választ kapta Pólából, hogy fia még tíz nappal ezelőtt, gyakorlatozás közben beleesett a tengerbe és a hullámok között lelte halálát. A lesújtott asszony, akinek a férje beteg ember, most a királyhoz fordul segélyért.

— **Ujabb koleragyanus megbetegedés a délvidéken.** Temesvárról jelenti tudósítónk: A dunamenti Palánk községben tegnap délután újabb koleragyanus megbetegedés fordult elő és ez már az ötödik gyanus eset. A Duna vizétől származott kolerafertőzésnek két áldozata szombaton hajnalban meghalt, a másik két beteg állapota pedig változatlan. Heinrich Árpád dr. fehértemplomi főszolgabíró ma délelőtti telefonon jelentette az alispáni hivatalnak, hogy tegnap délután egy ötödik megbetegedés fordult elő. Petkovics Angelina huszonkét éves, palánkai szőlőcsész neje tegnap koleragyanus tünetek között megbetegedett. A vizsgálati anyagot elküldötték a békésgyulai laboratóriumnak. A betegség keletkezése tárgyában megejtett puhatolódzás eredményeképpen megállapítható, hogy az csakis a Duna vizének fertőzöttségétől származhatik, mert a lakosság egy része — minden tilalom ellenére — a Duna vizét issza. A védekezés ügyében tett intézkedésekről a főszolgabíró részletes jelentést fog tenni az alispánnak. A Palánk községben megbetegedett Brankov Miléva és Petrovics Márk állapota változatlan. A két elhalt palánki ember házáat fertőtlenítették. A belügyminiszter utasítására Poszvek Lajos közegészségügyi felügyelő Palánk községbe utazott, ugyszintén gondoskodott a miniszter járványorvos kiküldése iránt is. Hollaender Hugó dr., a temesvári kerület egészségügyi felügyelője, jelenleg Verestoronynban tartózkodik, ahol a határból belépőállomáson a kolerának Romániából való behurcolása ellen tett intézkedéseket vizsgálja meg.

— **Elsülyedt hajó.** Londonból táviratozzák: Cornwall fok mellett a német Schwarzwald hajónak neki szaladt a spanyol Galathea amely azonnal elsülyedt. A legénységet a Schwarzwald megmentette.

— **Fajborok palackozva** literenként kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél.

— **A rossz időjárás dacára** sokan veszik igénybe a Simonffy-utcai természetes gyógymódok intézetét. A vizkúra, a szénsavas fürdő, a forró-lég, fangó, a Zander-féle svéd torna kezelés u. i. nincsen időjárásához kötve. — A Zander-féle gyógygymnastica sasonia különben csak szeptemberben kezdődik. Kevés mozgást végzőknek igen fontos dolog pótolni a napi szükséges mozgást és ezt ebben az intézetben kifáradás nélkül elvégezhetik. — Férjűk d. u. 5—8-ig. Nők d. e. 10—12-ig. Gyermekek számára (rosszul felelt, vészegény rossz tartású gyermekeknek) a svéd fejlesztő tornaórák szeptember 1-én kezdődnek és d. u. 3—5-ig tartanak az intézeti orvos, dr. Szász Adolf felügyelete alatt.

MANDEL LIPÓT
PIACZ-UTCZA 28.

→ ISKOLA ←

CZIPŐI

LEGJOBBAK

— **A nászuton eltiint férfi.** Abbáziából jelentik: Roth László tabi pékmester e hó 24-én esküdött meg Weiringer Mór budapesti gazdag pékmester leányával, Fannyival a dohány-utcai zsidó-templomban. Az esküvő után Abbáziába utaztak. Hétfőn reggel a fiatal férj azzal, hogy elmegy a gyógyszerárba, otthon hagyta feleségét. Azóta nem tért vissza. A rendőrség és a csendőrség nagy apparátussal indította meg a nyomozást, mert az eddigi jelekből következtetve, bizonyosnak tartják, hogy a fiatalember bünténynek esett áldozatul. A rendőrök rendőrökutyákkal nyomoznak az eltiint pékmester után, azonban eddig eredménytelenül. Tegnap érkezett meg Abbáziába a fiatalasszony nővére és visszavitte hugát Budapestre.

— **A félkegyelmű.** A kinematográfia zsenialitásának széületes csodáit látiuk az Uránus (Korona-passage) mozgó-színház változatos műsorán szereplő „A félkegyelmű” c. 3 felvonásos drámában. Ez a kinematográfia legujabb remeke ma és holnap kerül bemutatóra.

— **A legfinomabb női kézi-táskák,** pénzszivar- és cigaretta-tárcák, bőröndök, utikosarak és teljes uti felszerelések olcsó szabott árak mellett kaphatók **Mentze Henrik** újdonságok áruházában. Piac-utca 38. sz., a Hungária-kávéházzal szemben.

— **Árlejtés városi építkezésre.** Ma délelőtti tartották meg a városházán a versenytárgyalást a pallagi III. számú tagbirtokon építendő cselédlakások és tehénistálló munkáinak bizosítására. A versenytárgyaláson Szabó Kálmán tb. főjegyző elnöklelte alatt jelen voltak Magoss György dr. főügyész, Boross József h. főmérnök, Somogyi Rezső számtiszt, Bruckner Ödön építőmester, Békés Gyula, Grosz Nagy Ferenc. Összesen négy ajánlat érkezett be: Biczó Gyula 55,086 korona 16 fillérrel, Tóth István 51,027 korona 30 fillérrel, Kasza és Kiss 48,216 korona 56 fillérrel, Benedek Mátvás és fia 46,715 korona 10 fillérrel. Az ajánlatokat átszámítás végett kiadták a mérnöki hivatalnak.

— **A szatmármegyei feketehimlő.** Szatmárról jelenti tudósítónk: A különösen cigányok között terjedő feketehimlőjárvány megállítására céljából utóbbi időkben a vármegye területén levő cigányokat beoltották. Tegnap 140 rabot beoltottak a törvénszék fogházban, ugyancsak nagyszámú cigányhordát beoltott tegnap Jéger Kálmán dr. városi tiszt főorvos. A beoltás körül azonban mizériák is támadtak, amennyiben — mint értesülünk — olyan községekben is keresztülhajtják a cigányokat, ahol azelőtt nem voltak találhatóak s mindenütt rettegésben tartják a lakosságot.

— **Az Uránus (Korona-passage) mai új műsora.** 1. Hindostánon keresztül, uti felvétel. 2. A fiatal házások, vigjáték. 3. A tékozló, amerikai dráma. 4. Fogjátok meg a tolvajt, komikus jelenetek. 5. Május és December, amerikai humoros történet. 6. A hős Tóni, amerikai bohózat. 7. A félkegyelmű, drámai jelenet 3 részben. Előadás kezdete este 8 és 10 órakor, folytonos bemenet. Bérlet, trafik- és tisztviselő-jegyek érvényesek.

— **Mentze Henrik újdonságok áruháza,** a legolcsóbb beszerzési forrás. Piac-utca 38. szám, díszműáru, gyermekjáték- és háztartási cikkekben.

— **Kutbaugrott egy asszony.** Hajdusámsomból jelentik: Kerekes Imréné 35 éves asszony már évek óta gyógyíthatatlan betegségben szenved, életuntágról panaszkodik. Sőt az utóbbi időkben gyakrabban emlegette azt is, hogy öngyilkossá lesz. Ma reggelre aztán be is váltotta ezt az elhatározását. A hajnali órákban kiment az udvarra s az ott épült gémes kutba vetette magát. A legnagyobb leánya vette észre az öngyilkosságot, aki rémülve látta, hogy anyja, ki kezében kantával ment ki, sehol sincsen, a kanta pedig elhagyatva áll a kut mellett. Kéréken hat gyermeket hagyott árván maga után.

POLLÁK SAMU Készít: Fürdőberendezéseket, fagymentes klozetteket, kutakat és kagylókat, valamint minden e szakmába vágó munkálatokat a legjutányosabb árban és a legmesszebbmenő garancia mellett. ←

vizvezetési és csatornázási szerelő, a „Háztulajdonosok Egyesületének” szerződéses vállalkozója.
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 43. SZÁM. TELEFON 656. SZÁM.

tegnap küldték el a határozatot a *derecskei* főszolgabírónak, hogy *bocsásson karhatalmat a hajdubagosi előljáróság rendelkezésére.*

A csendőrszuronyt talán respektálni fogja id. Kovács Lajos, de az sem lesz valami nagy veszedelem, ha nem érezne esetleg respektust a kakastollal szemben, mert ugyebár, azon könnyen lehet segíteni.

Tárgyalnak, nem tárgyalnak?

Drinápoly a töröké marad.

Páris, augusztus 27. A lapok jelentik Konstantinápolyból: A portán kijelentik, hogy a *drinápolyi kérdést megoldottnak lehet tekinteni és hogy a város a törökök birtokában marad.* Minden cáfolat ellenére megerősítést nyer, hogy *Nacsevics tárgyal a török kormányral. Bulgária már nem is beszél drinápolyi kérdésről.*

A bolgár-török tárgyalások.

London, augusztus 27. A *Times* jelenti Konstantinápolyból: Bulgária és Törökország között *nincs közvetlen tárgyalás és a hatalmak sem intervénálnak.*

London, augusztus 27. A *Daily Telegraph* jelenti Konstantinápolyból: *Nacsevics* Törökországgal bizonyos területek kiürítéséről, a foglyok kicseréléséről és a két állam között közvetlen táviróösszeköttetés létesítéséről tárgyal. Törökország rá akarja ugyan bírni Nacsevicsre, hogy *tárgyalást kezdjen Drinápolyra vonatkozóan.* Nacsevics azonban Szófiából azt az utasítást kapta, hogy szigorúan maradjon meg eredeti megbízatása határai között.

A románok kivonulása Bulgáriából.

Szófia, augusztus 27. (*Bolgár távirati iroda.*) A belügyminisztérium információja szerint a román csapatok majdnem teljesen kivonultak bolgár területről. — Előreláthatólag holnap már egyetlen román katona sem lesz bolgár területen. Az illetékes hatóságok nézete szerint Bulgáriában a normális vasuti közlekedés augusztus végéig helyre lesz állítva.

Török cáfolat.

Konstantinápoly, augusztus 27. A porta megcáfolja, hogy a török csapatok megszállották Gümüldzsina és Musztanli városokat.

Albánok és montenegróiak csatája.

Milano, augusztus 27. Ide ma igen sok albán menekült érkezett, akik emondták, hogy montenegrói csapatok és albánok közt *összeütközés történt,* amely véres csatává fejlődött ki. *A harcban mindkét részről igen sokan estek el.*

Színház

* **Zilahy a Royal-Orfeumban.** A „Nap” ma esti száma írja: Zilahy Gyula a debreceni színház volt direktora, újra megjelenik a pesti közönség előtt. A kiváló művészt a Royal-Orfeum szerződtette; Móricz Zsigmond és Nagy Endre darabjaihoz. Ez azonban nyilvánvalóan csak átmeneti állomása lesz Zilahy Gyulának. Hiszen az ő kivételes művészetisége a nagy színpadé, első sorban a Nemzeti Színházé, mert igazán nem kell felfedezni a színházak számára.

* **Pénztárnyitás a színháznál.** A színházi iroda jelentése.) Holnap, csütörtökön, már megnyílik a színházi pénztár, amely megkezdi a jegyek árusítását a szombat esti megnyitó előadásra, valamint a vasárnap délutáni és esti előadásokra is. A

megnyitó előadásra is a rendes esti helyekkel árusítják a jegyeket. A pénztár naponta délelőtt 9—12 és délután 3—5-ig áll a közönség rendelkezésére.

* **A megnyitó előadás.** (A színházi iroda jelentése.) Mint ismeretes, a színházban szombaton este lesz a megnyitó előadás a következő programmal: I. Ünnepi nyitány. Előadja a nagyváradi 2-ik honvédszervezet zenekara Fischer Károly karnagy vezényletével. II. Mezey Béla igazgató beköszöntője. Utána színrekerül Strauss János kedves zenéjű operettje: a *Czigánybáró.* A darab főszerepeit Nagy Aranka, Borbély Lili, Márkus Angéla, Sz. Nagy Imre, Rónai Imre, Váradi Márton, Kassai Károly játsszák. A második felvonásban előforduló „Toborzótáncot” Mucsy Anna, Zsolnai Manci, Sziklai Valér, Szigeti Gyula, Dalnok Károly, Horváth Viktor leltik.

* **Vasárnapi előadások.** (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap délután — mérsékelt helyekkel — a legnépszerűbb újabb magyar operettek egyike: a *Leányvásár,* vasárnap este pedig — rendes helyekkel — a mult szezon slágere: a *Czigányprimás* című operett kerül színre. A színházi iroda a vasárnapi előadásokra is már holnap, csütörtöktől fogja árusítani a jegyeket.

* **Az igazi háború** izgató érdekességével hat az „Apolló”-színházban most előadott *Megbűnhődés* c. amerikai kép. A megjelent előkelő katonai szakértők figyelmét is teljesen lebilincselte a mozgalmas és izgató csaták és a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak ezen film nagyszerűségéről, mely méltó párja a vele együtt előadásra kerülő „Letört Karrier” remekműnek.

Elfogtak egy nemzetközi zsebtolvajt

Utazás Herkulesfürdőtől Debrecenig

Ma éjjel a debreceni vasuti állomáson egy jelentéktelen tolvajlási kísérletből folyólag elfogták Légrádi Sándor nemzetközi utazó zsebtolvajt, aki Herkulesfürdőtől Debrecenig végiglopta az utvonatát. Két zseborát és 104 korona készpénzt találtak nála, ezenkívül két zálogcédulát szintén ékszerekkel. Légrádi Sándor állítólag reumáját gyógykezelni utazott néhány nap előtt Herkulesfürdőre, ahol három napot időzött. Visszajövet Kolozsvár—Nagyvárad—Debrecen felé vette útját s ide éjjel fél három órakor érkezett meg. Vele egy kocsiiban utazott Kaufmann Armin máramaroszigeti könyv- és papírkereskedő is, aki arra ébredt, hogy valaki kotorász a zsebében, felugrott, lármát ütött s a menekülő zsebtolvaj után vetette magát, akit a debreceni rendőrség segítségével sikerült is lefűlelnie. Megmotoztatása alkalmával két ezüst zseborát találtak nála aranyláncokkal, továbbá két zálogcédulát, egyiket a miskolci, másikat az egyik fővárosi zálogház állította ki.

Az összeverődött tömegben volt Szolnoki Imre Gerébi-telepi lakos is, aki az elfogott zsebmetsző szeméjében felismerte azt az embert, ki pár nap előtt Püspökladányban pénztárcáját zsebéből kilopta, aztán kiugrott a vonatból. Rischl Pálné is együtt utazott Szolnokiékkel s hallotta, amint Légrádi Sándor, akit határozottan felismer, mintha eltévesztette volna az állomás nevét, ezt kérdezte:

— Milyen állomás ez? Püspökladány! — Majd hirtelen kiugrott a már mozgásban levő vonatról. Szolnokiék pedig később panaszkodtak, hogy eltűnt a pénztárcájuk.

Az elfogott ember, aki már három ízben volt saját bevallása szerint büntetve, tagadja a terhére rótt cselekményeket, azt állítja, hogy színes olajnyomások árusításával foglalkozik s azért jött a fent jelölt utvonalon Herkulesfürdőtől, mert ez olcsóbb, mint az

aradi vonal. A körülmények azonban erősen ellene bizonyítanak, úgy hogy Komlóssy Pál dr. rendőrkapitány, mint foglalkozás nélküli csavargót, egyelőre leutalta s ha büntetésért a vizsgálatot vezető Hortobágyi rendőrfogalmazó bizonyítékokat nem tud beszerezni, a csavargó-törvényt fogja Légrádi Sándorral szemben alkalmazni. Az előletere és hercules-fürdői szereplésére vonatkozó adatokat a rendőrség táviratilag nyomozza, mert igen valószínű, hogy egy nemzetközi zsebtolvaj-társaság baltája lehet, aki ha nem is professzionátus tolvaj, orgazdasággal annál inkább gyanúsítható, mert ilven büntért egy alkalommal már három, más alkalommal hat havi börtönt ült.

Apa és leánya

Az élet mélységeiből

A nagyvárosok kloákáiban fakadhat, a szegénység és a kulturátlanság emlőin táplálkozik olyan sötét hátterű dráma, amelyben most akar világosságot deríteni a debreceni csendőrség. Egy intelligenciát feltételező állásban levő máv. alkalmazott áll a szövevényes bűnügy középpontjában, akire az a súlyos vád nehezedik, hogy a saját gyermekét áldozta fel vágyainak s tette szerencsétlenné.

A megdöbbenő családi drámáról a következő értesüléseink vannak:

Heinrich Géza máv. gépjavitó műhelybeli szertári tiszt két év előtt került Debrecenbe. Hír szerint egy környékbeli község kötelékében viselt azelőtt vezető állást, ahonnan valami szabálytalanság miatt kellett távoznia. Egy évig csak ideiglenes alkalmazottja volt a mávnak, ahol szorgalma, igyekezete és megbízhatósága folytán ez év elején véglegesítették. Heinrich feleségétől különváltan élt s négy gyermekének gondozását gazdasszonyára bízta. *Ez a gazdasszony tette most a súlyos vádat az apa ellen.*

Másfél év előtt észrevettem — mondotta jegyzőkönyvbe panaszát a gazdasszony — hogy Heinrich *feltűnően bizalmaskodik 12 esztendő leányával.* A gyermeket állandóan becézte, sőt az apai szereteten túlnéző érzelmi figyelmet tanúsította iránta. Bizonyosat azonban nem tudtam, amíg az elmúlt napon a gyermek hozzám jött és olyan vallomást tett, amely egyrészt megdöbbenített, másfelől arra sarkalt, hogy jelentést tegyek az esetről. Azt hiszem ugyanis, hogy *a leány anyai örömeinek néz elé.*

A gazdasszony vallomása a csendőrök előtt első pillanatra hihetetlennek tetszett, amikor azonban az asszony fenntartotta megdöbbenő vádját, a legnagyobb igyekezettel vetették magukat az eset után. Heinrich 13 éves leányát *felkísérték a rendőrségre,* ahol délutánig tartották őrizetben, mikor is *Balkányi Emil dr. megvizsgálta.* Az orvos konstataulta a leány megrontását, azt azonban ma még lehetetlen megállapítani, vajjon csakugyan anyja lesz-e a fejletlen gyermek.

Az orvosi vizsgálat hatása alatt a leány kétségbeesve vallotta be, hogy az apja ellen emelt vád igaz s *Heinrich a saját gyermekével folytatott szerelmi életet.* Ennek a vallomásnak a hatása alatt a csendőrök *Heinrich Gézát őrizetbe vették* s vérfertőzés gyanúja alatt előzetes letartóztatásba helyezték. A letartóztatott ember tagadja, hogy bármi része lenne leánya megrontásában s az egész dolgot *gazdaasszonya bosszúművének* tartja.

A mai est folyamán különben új, szenzációs helyzet állott elő a megdöbbenő eset körül, amennyiben Heinrich 15 éves fia is jelentkezett vallomástételre. A fiu az esti órákban az apjának vacsórát hozott a fogdába, mely alkalommal a csendőrök előtt a következő meglepetést keltő vallomást tette:

— Nem hiszem, hogy édes apámnak része lenne nővérem megrontásában. Az egészet

csak gazd
velem szat
ugyanis m
a barátjáv
nyű vádjá
édesapám
hessen.
A cse
adja az üg

— K
iratozzák:
rad Ischl
táson jele
külligym
gróf min
összehívá
tést a fels

— Sk
iratozzák:
tos állapo
királyi bi
álom után
36,3 fok v
mán hőm
37 fokon t
gálat és a
a követke
let és ér
csaknem

— V
ből távira
zsefhez i
jezte ki l
föltött. A
szönte m
— A
ből távira
ügyminis
son volt

— A
iratozzák
mai séta
Lovai eg
rosodtak
érsek lát
tudja me
dig oly s
történt.
ujra a ke
seki rezi

— V
mai szá
dr. a ka
reskedel
nárát a B
csey Han
mai jog
kinevezte
ceni jog

— A
ridből tá
te a kirá
r-e nek
hogy Al
őlni Alf
ról a vá
olyan ny
egy volt
a közfig
a halálo
re a me
rály éle
gyelmez

—
hogy B
képvise
mával a
ben föll
el. Javu
Samuna

P
vizvezet
DEBR

csak *gazdasszonyunk találta ki azért, hogy velem szabadon szeretkezhessék.* Ez a nő ugyanis már két év előtt, *13 éves koromban a barátjává tett* s most azért emelhetne szörnyű vádját, hogy eltávolítsa utunkból az édesapámat és teljesen hatalmába kerítessen.

A csendőrség Heinrich Gézát holnap átadja az ügyészségnek.

HIREK

— **Kihallgatások Ischlben.** Ischlből táviratozzák: A felség szeptember hó 9-éig marad Ischlben, ahol ez idő alatt még kihallgatáson jelennek meg Berchtold Lipót gróf külügyminiszter, Tisza István gróf és Stürgh gróf miniszterelnökök, akik a defegációk összehívása kérdésében tesznek előterjesztést a felségnek.

— **Skerlec báró állapota.** Zágrábból táviratozzák: Skerlec Iván báró királyi biztos állapotában tartós javulás mutatkozik. A királyi biztos ma reggel nyugodt, erősítő álmot után ébredt föl. Reggel hőmérséklete 36,3 fok volt, érverése 76. A délelőtt folyamán hőmérséklete emelkedett, de sohasem 37 fokon túl. Déli tizenkét óraker utabb vizsgálat és a kötés megújítása után az orvosok a következő jelentést adták ki: „Hőmérséklet és érverés rendes, közérzés jó; a sebek csaknem teljesen tiszták.”

— **Vilmos császár részvétvtávirata.** Bécsből táviratozzák: Vilmos császár Ferenc Józsefhez intézett táviratában részvétét fejezte ki Lanjus gróf ellentengernagy halála fölött. A király meleghangú táviratban köszönte meg a részvétét.

— **A pénzügyminiszter a királynál.** Ischlből táviratozzák: Bilinszky Leo közös pénzügyminiszter ma délelőtt külön kihallgatáson volt a királynál.

— **Az egri érsek balesete.** Egerből táviratozzák: Szmeccsányi Lajos egri érseket mai sétakocsizása alkalmával baleset érte. Lovai egy szembe jövő gőzekétől megbokrosodtak és elragadták a kocsi. Amikor az érsek látta, hogy a kocsi a lovakat nem tudja megfékezni kiugrott a kocsiból és pedig oly szerencsésen, hogy semmi baja sem történt. Amikor a lovakat lecsendesítették újra a kocsiba ült s azon tért vissza az érseki rezidenciába.

— **Vécsey Tamás utóda.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király *Helle Károly* dr., a kolozsvári tudományegyetemen a kereskedelmi és váltó jog nyilvános rendes tanárát a budapesti tudományegyetemhez a Vécsey Tamás elhalálásával megüresedett római jog tanszékére nyilvános rendes tanárrá kinevezte. Helle Károly sokáig volt a debreceni jogakadémián tanár.

— **A spanyol király merénylője.** Madridból táviratozzák: A semmitűszék elvetette a király merénylőjének, Sanchez Aliegre-nek felebbezését. A védelem azzal érvelt, hogy Allegre hőbortos és nem akarta megölni Alfonz királyt, mikor a katonai parádéről a városba vonult fényes kíséretével, de olyan nyomorban volt, éhezett, hogy mind egy volt néki, mi módon fogja magára vonni a közfigyelmet. A semmitűszék megerősítette a halálos ítéletet és nem ajánlotta kegyelemre a merénylőt, mégis valószínű, hogy a király életfogytig tartó fegyházra fog megkegyelmezni Allegrenek.

— **Bakonyi Samu följógyult.** Megirtuk, hogy *Bakonyi Samu*, Debrecen országgyűlési képviselője egy svábhgyi kirándulás alkalmával a lábát törte. A képviselő ma első ízben fölkel, de a szobát még nem hagyhatja el. Javulásához sekan gratuláltak Bakonyi Samunak.

— **Tengerbe fuladt nyiregyházi tengerész.** Nyiregyházi tengerész tudósítónk: A polgármesteri hivatalhoz értesítés érkezett, Pólából, az ottani katonai hatóságtól, hogy Kiss Bálint nyiregyházi illetőségű tengerész hirtelen meghalt. Bogár Lajos főjegyző értesítette az esetről az elhunyt tengerész édesanyját, Kiss Bálintné, aki kérdezősködésére azt a választ kapta Pólából, hogy fia még tíz nappal ezelőtt, gyakorlatozás közben beleesett a tengerbe és a hullámok között lelte halálát. A lesújtott asszony, akinek a férje beteg ember, most a királyhoz fordul segélyért.

— **Ujabb koleragyanus megbetegedés a délvidéken.** Temesvárról jelenti tudósítónk: A dunamenti Palánk községben tegnap délután újabb koleragyanus megbetegedés fordult elő és ez már az ötödik gyanus eset. A Duna vizétől származott kolerafertőzésnek két áldozata szombaton hajnalban meghalt, a másik két beteg állapota pedig változatlan. Heinrich Árpád dr. fehértemplomi főszolgabíró ma délelőtt telefonon jelentette az alispáni hivatalnak, hogy tegnap délután egy ötödik megbetegedés fordult elő. Petkovics Angelina huszonkét éves, palánkai szőlőszőseje tegnap koleragyanus tünetek között megbetegedett. A vizsgálati anyagot elküldötték a békésgyulai laboratóriumnak. A betegség keletkezése tárgyában megejtett puhatolódzás eredményeképpen megállapítható, hogy az csakis a Duna vízének fertőzőtől származhatik, mert a lakosság egy része — minden tilalom ellenére — a Duna vizét issza. A védekezés ügyében tett intézkedésekről a főszolgabíró részletes jelentést fog tenni az alispánnak. A Palánk községben megbetegedett Brankov Miléva és Petrovics Márk állapota változatlan. A két elhalt palánki ember házat fertőtlenítették. A belügyminiszter utasítására Poszvek Lajos közegegészségügyi felügyelő Palánk községbe utazott, ugyancsak gondoskodott a miniszter járványorvos kiküldése iránt is. Hollaender Hugó dr., a temesvári kerület egészségügyi felügyelője, jelenleg Verestoronban tartózkodik, ahol a határból belépőállomáson a kolerának Romániából való behurcolása ellen tett intézkedéseket vizsgálja meg.

— **Elsülyedt hajó.** Londonból táviratozzák: Cornwall fok mellett a német Schwarwald hajónak neki szaladt a spanyol Galatteo amely azonnal elsülyedt. A legénységet a Schwarwald megmentette.

— **Fajborok palackozva** literenként kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél.

— **A rossz időjárás dacára** sokan veszik igénybe a Simonffy-utcai természetes gyógymódot intézetét. A vizkúra, a szénsavas fürdő, a forró-lég, fangó, a Zander-féle svéd torna kezelés u. i. nincsen időjáráshoz kötve. — A Zander-féle gyógygymnastica saionia különben csak szeptemberben kezdődik. Kevés mozgást végzőknek igen fontos dolog pótolni a napi szükséges mozgást és ezt ebben az intézetben kifáradás nélkül elvégezhetik. — Férfiak d. u. 5—8-ig. Nők d. e. 10—12-ig. Gyermekek számára (rosszul fejlett, vérszegény rossz tartású gyermekeknek) a svéd fejlesztő tornaórák szeptember 1-én kezdődnek és d. u. 3—5-ig tartanak az intézeti orvos, dr. Szász Adolf felügyelete alatt.

MANDEL LIPÓT

PIACZ-UTCZA 28.

⇒ ISKOLA ⇐

CZIPŐI

LEGJOBBAK

— **A nászuton eltiint férfi.** Abbáziából jelenti: Roth László tabi pékmester e hó 24-én esküdt meg Weininger Mór budapesti gazdag pékmester leányával, Fannyival a dohány-utcai zsidó-templomban. Az esküvő után Abbáziába utaztak. Hétfőn reggel a fiatal férj azzal, hogy elmegy a gyógyszerárba, otthon hagyta feleségét. Azóta nem tért vissza. A rendőrség és a csendőrség nagy apparátussal indította meg a nyomozást, mert az eddigi jelekből következtetve, bizonyosnak tartják, hogy a fiatal ember bünténynek esett áldozatul. A rendőrök rendőrökutyákkal nyomoznak az eltiint pékmester után, azonban eddig eredménytelenül. Tegnap érkezett meg Abbáziába a fiatalasszony nővére és visszavitte huját Budapestre.

— **A félkegyelmű.** A kinematográfia zsenialitásának széduletes csodáit látiuk az Uránus (Korona-passage) mozgó-színház változatos műsorán szereplő „A félkegyelmű” c. 3 felvonásos drámában. Ez a kinematográfia legujabb remeke ma és holnap kerül bemutatásra.

— **A legfinomabb női kézi-táskák,** pénzszivar- és cigaretta-tárcák, bőröndök, utikosarak és teljes uti felszerelések olcsó szabott árak mellett kaphatók **Mentze Henrik** újdonságok áruházában. Piac-utca 38. sz., a Hungária-kávéházzal szemben.

— **Árlejtés városi építkezésre.** Ma délelőtt tartották meg a városházán a versenytárgyalást a pallagi III. számú tagbírtokon építendő cselédlakások és tehénistálló munkáinak bizosítására. A versenytárgyaláson Szabó Kálmán tb. főjegyző elnöke alatt jelen voltak Magoss György dr. főügyész. Borsos József h. főmérnök, Somogyi Rezső számtiszt, Bruckner Ödön építőmester, Békés Gyula, Grosz Nagy Ferenc. Összesen négy ajánlat érkezett be: Biczo Gyula 55,086 korona 16 fillérrel, Tóth István 51,027 korona 30 fillérrel, Kasza és Kiss 48,216 korona 56 fillérrel, Benedek Mátyás és fia 46,715 korona 10 fillérrel. Az ajánlatokat átszámítás végett kiadták a mérnöki hivatalnak.

— **A szatmármegyei feketehimlő.** Szatmárról jelenti tudósítónk: A különösen cigányok között terjedő feketehimlőjárvány megállítására céljából utóbbi időkben a vármegye területén levő cigányokat beoltották. Tegnap 140 rabot beoltottak a törvénszéki fogházban, ugyancsak nagyszámu cigányhordát beoltott tegnap Jéger Kálmán dr. városi tiszt főorvos. A beoltás körül azonban mizériák is támadtak, amennyiben — mint értesülünk — olyan községeken is keresztülhajtják a cigányokat, ahol azelőtt nem voltak találhatók s mindenütt rettegésben tartják a lakosságot.

— **Az Uránus (Korona-passage) mai új műsora.** 1. Hindostánon keresztül, uti felvétel. 2. A fiatal házások, vigjáték. 3. A tékozló, amerikai dráma. 4. Fogjátok meg a tolvajt, komikus jelenetek. 5. Május és December, amerikai humoros történet. 6. A hős Tóni, amerikai bohózat. 7. A félkegyelmű, drámai jelenet 3 részben. Előadás kezdete este 8 és 10 óraker, folytonos bemenet. Bérlet, trafik- és tisztviselő-jegyek érvényesek.

— **Mentze Henrik újdonságok áruháza,** a legolcsóbb beszerzési forrás. Piac-utca 38. szám, diszmiáru, gyermekjáték- és háztartási cikkekben.

— **Kutbaugrott egy asszony.** Hajdusámsomból jelenti: Kerekes Imréné 35 éves asszony már évek óta gyógyíthatatlan betegségben szenved, életuntágról panaszkodik. Sőt az utóbbi időkben gyakrabban emlegette azt is, hogy öngyilkossá lesz. Ma reggelre aztán be is váltotta ezt az elhatározását. A hajnali órákban kiment az udvarra s az ott épült gémes kutba vetette magát. A legnagyobb leánya vette észre az öngyilkosságot, aki rémulve látta, hogy anyja, ki kezében kantával ment ki, sehol sincsen, a kanta pedig elhagyatva áll a kut mellett. Keresésné hat gyermeket hagyott árván maga után.

POLLÁK SAMU

Készít: Fürdőberendezéseket, fagymentes klozetteket, kutakat és kagylókat, valamint minden e szakmába vágó munkálatokat a legjutányosabb árban és a legmesszebbmenő garancia mellett. ←

vízvezetési és csatornázási szerelő, a „Háztulajdonosok Egyesületének” szerződéses vállalkozója.

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 43. SZÁM. TELEFON 656. SZÁM.

Apró hirdetések

Adás-vétel

Konyha- és előszoba-berendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon: 10-90.

Vadász cipőt

és egyéves önkénteseknek cipőt, csizmát szabályszerűen készít Falusi Károly, polgári és katonai cipész-mester, Csapó-utca 41. sz. a. 310

Butorok

legelősebben kaphatók, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitós-nál, Széchenyi-u. 19. Minden kárpitós munkát felvállal. 193

Zenélő

automata, 2 hengeres 16 játékkal, beszerzési ára 3000—korona, teljezen új állapotban felette jutányosan eladó. Czim a kiadóhivatalban. 800

Sütőde

modernül berendezve Nyiregyházán, a bolt felszereléssel együtt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 802

Eladó

a Capó-utca 68. számú ház. 777

Hajdubárház

kiadó 12 köblös szőlő, barna föld, istállóval, gyümölcsfákkal, jó ivóvíz. Czim a kiadóhivatalban. 794

Járgányos

szecskaivágó, jó karban eladó. Czim a kiadóhivatalban. 795

8 lóerős

cséplőgarnitúra jutányosan eladó. Czim meg tudható a kiadóhivatalban. 796

2 kilométer

erdei vasutat, 2-3 koscsival felszerelve, megvételre vagy egy évre bérbe kerestetik. Weisz Ede Csurgó. 797

900

katasztrális hold birtok 500 hold szántó, 400 hold kaszáló és rét, gazdasági épületekkel, Temesmegyében, vasutól 2 kilométer, október 1-től 12 évre bérbeadó. Czim a kiadóhivatalban. 799

Üzletszerzőket!
keres életbiztosító-intézet

magas járandósággal.

Nyugdíjas egyéneknek igen alkalmas mellékfoglalkozás. Ajánlatok referenciákkal a kiadóhivatalba kéretnek „Nyugdíj-jogosultság” jellegre. 2045

Hajdubárház
21 holdas tanyabirtok, épülettel, 1 hold termő szőlővel eladó. Király Lajos Hajdubárház. 805

Különtétele

Megnyit

a „Béka áruház” Piac-és Hatvan-u. sarkán, ahol mesés olcsó árban kapható: Futószőnyeg 80 f., nagy szobaszőnyeg 10 K, ágy garnitúra 8 K, ruhaszövet 1 K, 3 rétegű ágymadrac 10 K, 2. sz. paplan 4-50 K. 1715

Czimbalom

tanítást elfogad elsőrangú tanárnő. Koltai, uri oktatás. Több tanítvány is egyszerre. Czim a kiadóhivatalban. 798

VIZVEZETÉK,
csatornázás, központi fűtéseket szakszertű kivételben jóállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért vállalom. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Telefon 379. 34

Meteor mozgószínház

Bocskay-tér 10. Telefon 917. Ma csütörtökön: „A falu” látványos természeti felvétel. „Pali mint szerelem hős” humoros. „A szegényfolt” nagy társadalmi világláger 3 felvonásban. „Kocavadász” humoros. Közkívánatra másodszor: „Melyik a kettő közül” megható társ. dráma 2 felvonásban 1758

Keresek

november elsejére

2 szobás, tágas, modern fürdőszobával ellátott

lakást,

lehetőleg a piac-
hoz közel.

Cim a kiadóhivatalban.

MAGNÁS CIPŐKRÉM
Minősége kitűnő puhít, tisztít, fényesít.
Gyártja: HERCZEG és GEIGER
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

Az 1868 óta fényesen bevált

BERGER-FÉLE MED. KÁTRÁNYSZAPPAN

G. Hell & Comp.-tól 4841

hírneves orvosok által ajánlva, Európa legtöbb államában fényes sikerrel alkalmaztatik.

mindennemű bőrküritések,

különösen idült és pikkelysömör, valamint parazita kiütések ellen. A BERGER-féle kátrányszappan 40% fakátrányt tartalmaz és lényegileg különbözik a kereskedelemben egyéb kátrányszappanaitól. Makacs bőrbajknál alkalmazták a nagyon hatásos

Berger-féle kátrány-kénszappant.

Mint enyhébb kátrányszappan az aróbőr tisztáltságnak előfeltétele, a gyermekek bőr- és fejbőrkiütései ellen, valamint mint felülmulhatatlan kozmetikus-mosdó- és fürdőszappan, napi szükségletre szolgál a

Berger-féle glicerín-kátrányszappan.

A hajhullás ellen és hajpadló betegségeinek radikális gyógyítására használják a

Berger-féle folyékony-kátrányszappant.

Mint kiváló bőrszerek kitűnő eredményt mutatnak fel, továbbá a Berger-féle kátrányküllőgyógyászappanok:

A Berger-féle Borax-szappan

pattanások, napégések és miteszerek ellen és a Benzoe, kén, kőntej-, naphthal- és thymol-kompozitók, valamint a brosrában ajánlott egyéb szappanok.

Ára minden fajtaból darabonként 70 fillér, használati utasítással együtt.

Körjen a bevásárlásnál kifejezetten Berger-féle kátrány- és boraxszappanokat és nézze meg az itt alább ábrázolt védjegyet és az itt álló cégjegyzést G. Hell & Comp minden címén. Kétféle: Bécsben 1883-ban díszoklevéllel és Párisban az 1906. évi világiállításon aranyéremmel. Kapható minden gyógyszerárban és az e szakmába vágó üzletekben. En gros: G. Hell & Comp. Wien, I., Biebertstrasse 8.

Budapestben: nagyban és kicsinyben Török József gyógyszerész urnál, Király-u., továbbá a következő uraknál: Molnár és Moser, Thalhammer és Seltz, Kochmeister Frigyes utódjai, Radanovits testvérek, Steessel Nándor és Társa, Neruda Nándor, IV., Kossuth Lajos-u. 7., kicsinyben minden gyógyszerárban, jobb drogeriában és illatszár-üzletben.

Figyelem!

Egyéves önkéntesek figyelmébe !!

Koros Sándor

elsőrangú katonai és polgári szabóüzlete, bel- és külföldi szövetek, valamint hadifelszerelési cikkek nagyraktára

Debreczen, Hunyadi-utca 17-19. sz. :: Telefon 11-51.

Tényleges és tartalékos tiszték, egyéves önkéntesek a legelegánsabbban, szabályszerűen kiváló olcsó árban felszereltek. Az anyag jó minőségű, valamint előírás szerinti felszerelésért felelősséget vállalok. Legújabb divatu angol és francia divatöltönyök, vasuti egyenruhák, hadifelszerelések, magyar díszruhák a legfinomabb kivitelben, szavatosság mellett pontos időre készíttetnek.

— Árjegyzékkel, felvilágosítással készséggel szolgálok. —

Hunyadi-u. 17-19. szám.

OLCSÓ CZIPÓK

Megvettem a Kobrak cipő csődtömegét és a mai naptól leszállított áron árusítom.

Diamantstein Adolf Piac-utca 42.

Szülők figyelmébe!

A közelgő iskolai időnyre ajánlom dusan felszerelt raktáramat

Intézeti leányfelöltők és Intézeti leányruhákban
olcsó szabott árak mellett.

Tisztelettel

HALMÁGYI SAMUEL

NŐI FELÖLTŐK NAGYÁRUHÁZA, PIAC-UTCA 47. ÉS 32. SZ.

CIRKUSZ SCHMIDT

Megnyitó előadás

SZOMBATON, 1913. évi augusztus 30-án, a Széchenyi-utca végén.
Az előadás kezdete **9 órakor.** :: :: :: :: **Világvárosi műsor.**

Ha jól akar kosztolni,

ugy keresse fel a **BETHLEN-UTCA 12. SZÁM ALATTI KIFŐZÉST** bent az udvarban, a kapu mellett az első bejárat, ahol bentékezésre és kihordásra abonensek jutányos árak mellett felvételtnek. Ugyanott 2 utcai és 1 mellékszoba különbejáráttal, villanyvilágítással és teljes ellátással kiadó.

Bethlen-u. 12. szám.

Iskolai, Intézeti és Internátusi

fehérneműek,

leány és fiu ing, nadrág, harisnyák, zsebkendők, **Ágyneműek:** paplan, és matrácok, előírás szerint kitűnő minőségben, jutányosan beszerezhetők:

DONOGÁN ÉS SOMOSSY ÜZÉGNÉL,

Hajdu vármegye szállítói

Debreczen, Kistemplombazár.

ISKOLÁS FIUK

részére legértékesebb

ruhák:

feltűnő olcsó szabott árban vásárolhatók

Frank Rezső

Debreczen legnagyobb ruházatházában

a **Bika-szálloda** mellett.

Tartós iskolaöltöny

6-12 éveseknek
K 8-10-12-

Kitűnő kamgarn iskolaöltöny

6-12 éveseknek
K 9-50 11-13-

Schevlot fiuöltöny

12-15 éveseknek
K 15-17-20-

Kamgarn fiuöltöny

12-15 éveseknek
K 20-24-30-

Kérjen képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levelezés

Jellegős levélről a hirdetés száma is kériatik.

Saray

Igaza van az élet hangulat. Mindenebben osztom nézetét. „Greife hinein menschliche Leben“. Ugy tettem a múltban, úgy fogok tenni a jövőben is. Mindenből kiviszem a magam részét s ha úgy tetszik idővel együtt. Itt-ott most is. Sajnos, keveset lehetünk együtt, de azért halálison magáról. Pipi. 789

Reizitios

már két napja nem kaptam értesítést, kérem tudasson, hol találhatom. Nem akarom elejteni a fonalat. Gyuszi. 789

Baby

igazságtalanság történt velem. Nem ütöttem fel. Ott voltam, a helyzet tartott távol. Itt el nem magyarázhatom a dolgot. Kérem jöjjön ma d. u. oda. Ficsur. 791

Paanár.

Vasárnap élveztem, hogy az nem volt hathatósabb, mert nem lehetett - sajnos. Nem történhetik minden úgy, a hogy szeretnénk. Az idő most mindenre alkalmatlan. Megelégszem a jelenben azzal, hogy szeretsz. A kicsikét tartsd ébren, mert mindkettőnk törekvése őt éleszteni. Salamander. 790

Életvidor

Schön deutsch, Bankfiu, címre levél van a kiadóhivatalban. 792

Samu

Nem írok, mert mert mindég attól tartok, hogy illetéktelen kezébe kerül. Szóval és tettel mindent. Egyébként semmit olyant nem teszek, ami csak meközelítőleg is nyomra vezethetne. Ez mindkettőnk érdeke Zsuzsid. 793

Hogy

kellemebben teljék az idő, utileány olyan uri emberrel szeretne megismerkedni társalgási szempontból, kivél némtil is beszélgethetne. „Gyakorlat” jellegre a kiadóba kérek levelet. 801

Püspökladányban a Royal-szállodában

minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételek kaphatók. Méréseft árak, pontos kiszolgálás. **Csengő a kapunál.** A n. é. utazó közönség heves pártfogását kéri: **Szántó Márton,** tulajdonos. 1801

Kiadó

november elsejétől Széchenyi-u. 21. sz. a. 4 szobás modern **utczai lakás** és ugyancsak nov. 1-től három szobás **udvari lakás** Arany János-utca 39. sz. alatt. 1826

Üzlet

SZLATVINI-VIZ a legjobb hűghajtó. Kapabató a Deutsch-üzletekben. 13

VALÓDI

édes, nemes szegedi paprikaküönlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmat-áru nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telefon 79. sz. 1755

Isko a táskák gyermek-női **hasnyák,** férfi **ingek,** divatos **kabátok** és **nyakkendők** legolcsóbban **Schwarz M. L.** Piacz 52 (Megyeház) mellett. 26

Pénzét

ne dobja ki senki tankönyv vásárlásnál hanem siessen Harmathyhoz fűvészkert-u. 14 (Püspöki palotához 5-ik ház.) Ott az összes fiu és leányisk. előirt tankönyvek fél áron kaph. Kötés ingyen! Oszálykönyvre egy gyönyörű tanári zsebkönyv gratiz. Rajzkörzők, könyvtartók leszál. áron. Tessék meggyőződni! 1947

Állás

Könyvelő,

aki a főkönyvvezetés, mérlegcsinálás minden ágában kitűnő gyakorlattal bír, pénzügyetnél vezető állást töltött be, állását változtatni óhajtja. Esetleg több helyen könyvvezetést is vállal. Jelenleg is minden délután szabad idő felett rendelkezik. Cim a kiadóban. 388

Tanuló

felvétetik Félégházi Jánosnál Piacz- és Miklós-utca sarkán. 775

Gyógyszerész

gyakornoknak, érettségizett fiatal ember felvétetik. Czím a kiadóhivatalban. 776

Joghallgatót

keres Dr. Szűcs Andor ügyvégi irdodája. 2022

Gépész

tanult géplakatos, ki már több évet töltött pazdaságban, motor, villany, telefon kezelésben jártas, éves állást nyerhet azonnali belépésre. Mezöldi gazdaság intézősége, posta Mezöd, Baranya megye. 782

Lakás

Lakatos-

vagy asztalosműhelynek való helyiség és egy szoba kiadó. Széchenyi-utca 44. szám. 727

Piac-utca 85. sz.

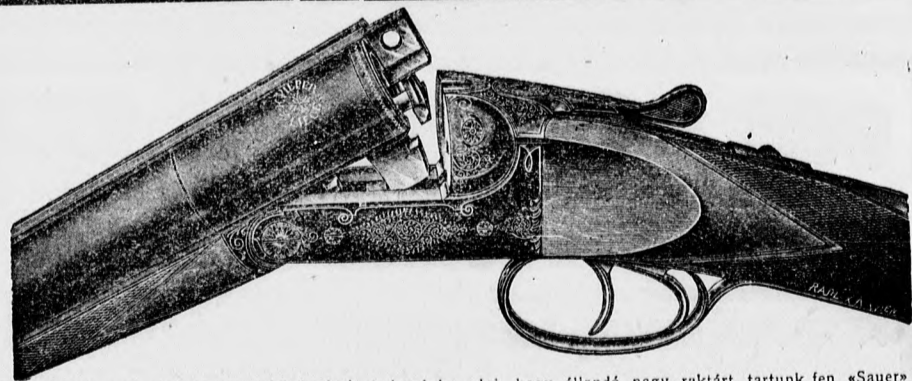
Üzlethelyiség azonnal kiadó bármilyen célre: I. üzlethelyiség K 500 I. " " 1000 I. " " 1100 I. " " 1100 Értekezhetni: Wiener A d o l f zsák- és ponyva-üzletében, Kossuth-utca 27. sz. 1789

Csapó utca

68 számú ház eladó. Értekezhetni a Kőlesönös segélyző egyletben. 804

Kiadó

Miklós-u. 22. szám alatt szép utcai szoba akár butorral, akár a nélkül. Értekezhetni a fűszer-üzletben. 606

Van szerencsénk a nagyérdemű vadászközönség b. tudomására adni, hogy állandó nagy raktárt tartunk fen. «Sauer» suhli, «Morgenstern» weiperti, «Forgeron» lütichi és más belgiumi vadászfegyverekben; Flobertek, revolverek, ismétlőfegyverek és pisztolyok, valamint bel- és külföldi töltények, u. m.: «Fasan», «Waidmannsheil» és «Jagdkönig» és vadászati felszerelésekben. Javításokat olcsón és jól végzünk. Kiváló tisztelettel

Ladányi József és Társa Debreczen, Piac-utca 83. sz., a Royal-szállóval szemben.

ISKOLAIDÉNY 1913—1914.

ISKOLAIDÉNY 1913—1914.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás

férfi-, fiu- és leánykaruhákban, valamint női felöltőkben

NEUMANN M. es. és királyi udvari és kamarai szállító cégnél **Debreczen, Piacz-utca 51. sz.**

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.